

Afgørelser – Reg. nr.: 07939.00

Fredningen vedrører: Lilleskov Teglværk

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

04-01-2002

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

Fredning af Lilleskov Teglværk med omgivende arealer

Fredningsnævnets afgørelse af 4. januar 2002
samt fredningsnævnets erstatningsafgørelse af samme dato

J nr. 201/2001 1211/7-0011
-7 JAN. 2002

Akt nr. 4

Frs. 55/1998

Begæringen om fredning:

Ved begæring af 6. oktober 1998 har Tommerup kommune i henhold til lov om naturbeskyttelse § 33 rejst sag om fredning af et område omkring Lilleskov Teglværk, Tommerup kommune, med det formål at sikre de kulturhistoriske interesser omkring Lilleskov Teglværk og sikre offentlighedens adgang til området.

Efter det endelige fredningsforslag omfatter det foreslåede fredede område et areal på ca. 3 ha fordelt på følgende 4 lodsejere og 5 matr. nr.:

1. Foreningen Lilleskov Teglværk - matr. nr. 1-he Tallerupgård, Tommerup (0,606 ha)
2. Christian Hansen - del af matr. nr. 2-h Tallerupgård, Tommerup (0,544 ha)
3. Preben Hugo Jensen - del af matr. nr. 2-g Tallerupgård, Tommerup, og del af matr. nr. 11-a Skovstrup, Tommerup (0,471 ha, sti - 297 m²), d.v.s. 4.170 m² - 297 m² = 4.413 m²
4. Lilleskov Teglværk ApS - del af matr. nr. 2-a Tallerupgård, Tommerup (1,226 ha, sti - 227 m²), d.v.s. 12.226 m² - 227 m² = 11.999 m².

Fredningsområdet:

Lilleskov Teglværk startede sin produktion i 1905 og var i drift frem til 1983. Af de oprindelig 18 teglværker på Vissenbjerg-Tommerup egnen er kun to tilbage. Teglværksdriften har på grund af de gunstige geologiske forhold for lerudvinding været en udbredt produktion på egnen. Det første Lilleskov Teglværk lå på den anden side af vejen lige overfor de nuværende teglværksbygninger, der er bygget i 1929-31.

Lilleskov Teglværk er det eneste teglværk med ringovn, hvor teglværksbygningerne står i deres oprindelige skikkelse fra ca. midten af 1900-tallet, og hvor lerets vej fra grav til ovn kan følges, således at der sammen med lerbanen til fladbakken med lergrav findes et både kulturhistorisk og geologisk interessant landskab.

I 1980 viste teglværksejer Jacob Hansen rundt på teglværket, og interessen for at bevare teglværket som museum opstod. Der blev dannet en museumsforening, og Jacob Hansen og hans hustru Julie, hvis far havde ejet teglværket helt fra 1910, overdrog teglværksbygningerne til museumsforeningen Lilleskov Teglværk. Siden er der blevet gjort et stort arbejde for at istandsætte og vedligeholde teglværkets bygninger. Foruden at rumme egentlig museumsvirksomhed er teglværket blevet et kulturhus med mange aktiviteter, der spænder lige fra folkedans til smedning, teglværksbrænding og husflid. Et aktiv for museet er den genoprettede tipvognsbane, der i dag ikke længere transporterer ler, men skolebørn og museumsgæster. De besøgende får herved en oplevelse af landskabet og baggrunden for teglproduktionen.

Ved oprettelse af museet fik museumsforeningen kun overdraget det areal, hvorpå bygningerne ligger, mens ejerne beholdt indvindingsarealerne.

Området er et godt eksempel på de fynske fladbakker, der indeholder leraflejringer fra sidste istids smeltevandssøer i dødisområder. Lerfladbakken er dannet i slutningen af sidste istid (Weichel-istiden). Området er en del af det store Vissenbjerg dødisområde,

der har væsentlig interesse for forskning, undervisning og formidling. Det er en del af det nationale, geologiske interesseområde nr. 126 (Fredningsstyrelsen 1981) og er udpeget som en mulig kandidat til de kommende internationale geologiske interesseområder under UNESCO. Fra bakken falder terrænet ret brat mod syd og vest med Lilleskov Teglværk placeret ved skråningsfoden mod syd. Endvidere er der fra fladbakken en stor slået udsigt mod nord ud over "den fynske centrallavning" til bakkerne ved Vissenbjerg og Bred, mod vest til Brændholt Bjerg og Frøbjerg Banker og mod sydvest til Krengerupskovene.

I fladbakken er den oprindelige lergrav ikke reetableret, så den fremstår stadig som et godt eksempel på, hvorledes man udvandt råstoffer til teglindustrien, mens man måtte klare sig med beskedne, tekniske hjælpemidler. På sydskråningen øst for Lilleskov Teglværk er der spor af gravearbejde fra tiden, hvor det skete med håndkraft, og da tipvognssporet som nævnt er istandsat, kan man se, hvorledes leret blev bragt ind i teglværket.

Omkring teglværket og mellem tørreladerne har man mulighed for at forestille sig, hvorledes livet på et teglværk må have været for 50-100 år siden.

Planstatus:

Selve teglværket ligger i byzone. Området er i kommuneplanen udlagt til offentlige formål som museums-, møde- og fritidsaktiviteter, arbejdende værksteder og lignende indenfor eksisterende bygningsrammer. I regionplanen ligger området i sammenhængende naturområde, lerbeskyttelsesområde og område med særlig vandindvindingsinteresser.

Lilleskov Teglværk har indtil 11. maj 1998 haft tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. nr. 2-a Tallerupgård, Tommerup. Ved afmeldelsen fremsatte Foreningen Lilleskov Teglværk ønske om at indvinde lidt ler til museumsproduktion. Amtet oplyste i den forbindelse, at ifølge råstofloven må en lodsejer indvinde op til 200 m³ om året til eget brug.

Sagens behandling:

Efter modtagelse af fredningsbegæringen bekendtgjorde fredningsnævnet sagens rejsning i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 37 og fremsendte fredningsforslaget til de i bestemmelsen nævnte personer, myndigheder og organisationer.

Den 4. maj 2000 afholdt fredningsnævnet offentligt møde og besigtigelse i medfør af naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 3.

Under mødet blev der rejst kraftig kritik af fredningsforslaget, navnlig fra ejerne af matr. nr. 2-a og 2-h Tallerupgård, Tommerup, hvilke ejere er identiske med dem, der har overdraget teglværket til Foreningen Lilleskov Teglværk. Kritikken gik på omfanget af fredningen, idet man anførte, at der ikke var behov for at udvide fredningen, idet man kunne nøjes med at frede selve teglværket og et område omkring tipvognsbanen samt lergraven og måske anlægge en sti med udsigtsmuligheder.

På mødet var der en overvejende positiv tilslutning til den foreslåede begrænsning af fredningsområdet.

Ændringsforslaget har herefter været grundlag for det endelige fredningsforslag, som er omtalt arealmæssigt i indledningen af nærværende afgørelse.

Af høringssvarene og de på møderne fremkomne synspunkter fremhæves:

Tommerup kommune har udtalt, at kommunen fortsat finder det oprindelige forslag til fredning som den bedste løsning til at sikre de store landskabelige værdier, men har anført, at det alternative forslag om at frede et mindre areal omfattende teglværksarealet, del af matr. nr. 2-g, og anlæggelse af en sti og med mulighed for primitiv camping, arealet langs lerbanen og selve lergraven på toppen af fladbakken kan accepteres, da dette forslag formentlig kan gennemføres uden stor modvilje fra de berørte lodsejere. Det alternative forslag giver fortsat mulighed for, at offentligheden kan få adgang til lergraven og derfra nyde de smukke landskaber og se en profil i lergraven som foreslået af Fyns Amt og Skov- og Naturstyrelsen. Endvidere kan lerbanen bevares.

Kommunen har oplyst, at man ikke har planer om udnyttelse af de arealer, som er foreslået oprindeligt fredet, til byudviklingsformål. Kommunen har videre oplyst, at der ikke, kommunen bekendt, er søgt om råstofforretning i området.

Tommerup kommune har fremhævet, at der ikke er mange turistattraktioner i Tommerup kommune, og området, der foreslås fredet, er en af de få attraktioner. Lilleskov Teglværks museum drives udelukkende på frivillighedens basis, og der er ca. 5-6.000 besøgende om året.

Fyns Amt har anbefalet fredning af området, idet området er et interessant kulturhistorisk og geologisk område. Amtet har udtalt, at selv om landbrugsarealerne og en del af stierne udtages efter det endelige fredningsforslag, er en fredning stadig værdifuld. De indskrænkninger der er på stierne, vil umiddelbart være en forringelse af udsigtsforholdene mod nord, mod Vissenbjergområdet, men da en del arealer umiddelbart nord for fredningsforslagets for nogle år siden er tilplantet med skov, vil en væsentlig del af disse udsigter forsvinde i løbet af nogle år. Derimod er stien mod vest, som bibeholdes i det reducerede fredningsforslag, vigtig, fordi den giver adgang til en meget flot oplevelse af landskabet mod syd og landskabet mod vest med Brændholt Bjerg. Endvidere vil en fredning sikre Foreningen Lilleskov Teglværks brug i fremtiden af tipvognssporet.

Amtet har foreslået, at der i fredningsbestemmelserne gives tilladelse til, at der maksimalt kan graves 200 m³ til museumsproduktion, at der gives plejemyndigheden Fyns Amt ret til at friholde en profil i lergraven, og at der gives Foreningen Lilleskov Teglværk en tidsbegrænset ret til at benytte og vedligeholde tipvognssporet i området.

Skov- og Naturstyrelsen har udtalt, at styrelsen vurderer, at de landskabelige, geologiske og kulturhistoriske værdier i området kunne bære en større fredning, men at det vil være acceptabelt med en begrænset fredning som foreslået på fredningsnævnsmødet den 4. maj 2000. Styrelsen kan støtte Fyns Amts forslag om, at der gives mulighed for museumsproduktion.

Danmarks Naturfredningsforening har anbefalet fredningsforslaget og anført, at det er væsentligt at bevare området for eftertiden. Danmarks Naturfredningsforenings repræsentant har videre udtalt, at han gerne så fredningen udvidet til at omfatte endnu større arealer end foreslået.

Friluftsrådet har anbefalet fredningens gennemførelse og henvist til den meget smukke udsigt, der er flere steder fra stierne.

En lodsejer, *Hugo Jensen*, har anbefalet fredningsforslaget og oplyst, at der allerede i øjeblikket camperes en del af året på hans ejendom. Såfremt fredningen som foreslået bliver indskrænket, har han ikke indvendinger herimod, og han har ikke indvendinger mod, at der bliver anlagt den skitserede sti på hans ejendom, matr. nr. 2-g Tallerupgård, Tommerup, og matr. nr. 11-a Skovstrup, Tommerup, og at der fortsat bliver mulighed for teltplads på hans ejendom. Bibeholdelse af stien vil medføre, at udsigten fra stien vil blive bibeholdt.

Fredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Fredningsnævnet finder, at området er fredningsværdigt. Det er nævnets opfattelse, at fredningsformålene kan opnås gennem det endelige, begrænsede fredningsforslag, som fredningsnævnet herefter tager til følge.

Fredningsnævnet har navnlig lagt vægt på at opnå en rimelig balance imellem på den ene side lodsejernes ønsker om at kunne disponere over deres ejendomme og på den anden side sagsrejsernes og andre interesseredes ønske om at få fredet teglværkets omgivelser. Da der stort set er opnået accept af det reducerede, endelige fredningsforslag fra alle implicerede parter, er der i fredningsnævnet enighed om, at det, for at sikre offentlighedens adgang og sikre de kulturhistoriske interesser omkring teglværket, kan danne grundlag for en fredning af området.

Fredningsnævnet bestemmer herefter, at ejendommene del af matr. nr. 2-a, del af matr. nr. 2-g, del af matr. nr. 2-h, matr. nr. 2-he, alle Tallerupgård, Tommerup, og del af matr. nr. 11-a Skovstrup, Tommerup (jf. vedlagte fredningskort), skal underkastes fredning på følgende vilkår:

Fredningens formål:

§ 1 Fredningen har til formål at

- sikre de kulturhistoriske interesser omkring teglværket
- sikre offentlighedens adgang til området.

Bestemmelser for fredningsområdet:

§ 2 Der må ikke foretages terrænændringer, herunder råstofindvinding i form af afgravning, opfyldning, planering eller boring. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der kan gives tilladelse til, at der kan graves mindre mængder ler (maksimalt 200 m³) til museumsproduktion.

- § 3 Der må ikke opføres ny bebyggelse eller opstilles nye master eller lignende uden fredningsnævnets tilladelse.
- § 4 Der må ikke foretages oplag eller henkastes affald.
- § 5 Arealer, der anvendes til landbrugsmæssig drift, herunder græsning, kan udnyttes som hidtil.
- § 6 Arealerne må ikke beplantes.
- § 7 Der kan anlægges befæstede grusstier som vist på kortbilaget.

Offentlighedens adgang:

- § 8 Offentligheden har adgang til området efter de almindelige regler i henhold til naturbeskyttelsesloven samt ad de i § 7 nævnte stier.
- § 9 Fredningen er ikke til hinder for, at der kan opsættes vejvisere, kort og plancher i området til orientering for publikum.
- § 10 Eksisterende parkeringsarealer ved Lilleskov Teglværk kan fortsat anvendes til parkering for publikum.
- § 11 Et areal på maksimalt 1.000 m² af matr.nr. 11-a Skovstrup, Tommerup, og matr. nr. 2-g Tallerupgård, Tommerup, langs matr. nr. 2-he Tallerupgård, Tommerup's vestskele, kan anvendes til primitiv teltplads.
- § 12 Foreningen Lilleskov Teglværk gives en tidsubegrænset ret til at benytte og vedligeholde tipvognssporet i området.

Pleje:

- § 13 Foreningen Lilleskov Teglværk kan anlægge og vedligeholde de i § 7 nævnte stier.
- Plejemyndigheden (Fyns Amt) gives ret til at friholde en profil i den tidligere lergrav.

Vedrørende erstatning til lodsejerne henvises til nedenstående, særskilte erstatningsafgørelse.

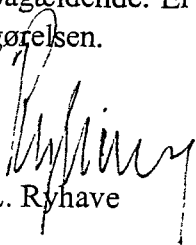
Afgørelsen tinglyses ved fredningsnævnets foranstaltning, jf. naturbeskyttelseslovens § 40, stk. 3. Tinglysningsgebyret udredes som fredningsudgift.

Afgørelsen bekendtgøres i Statstidende og lokale aviser, jf. naturbeskyttelseslovens § 40, stk. 2.

Fredningsnævnets afgørelse af både fredningens indhold samt erstatningen kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 1, indbringes for Naturklagenævnet af lodsejerne

og de i naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 2, nævnte klageberettigede. Klagen indgives i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 4, skriftligt til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven skal i medfør af naturbeskyttelseslovens § 88 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

L. Ryhave

Palle Stokholm

Torben Jørgensen

Erstatningsafgørelse
vedrørende
fredning af Lilleskov Teglværk
med omgivende arealer

Ved anden afgørelse af dags dato har fredningsnævnet bestemt, at et område ved Lilleskov Teglværk i Tommerup kommune skal fredes og fastsat fredningsbestemmelser for området. Fredningsnævnet har efter at have tilkendegivet, at området vil blive fredet, anmodet de enkelte lodsejere om at fremkomme med eventuelle erstatningskrav overfor fredningsnævnet.

Der er herefter fremkommet følgende erstatningskrav:

- *Foreningen Lilleskov Teglværk* har oplyst, at foreningen ikke har noget erstatningskrav.
- *Lodsejer Christian Hansen* har fremsat et erstatningskrav på 27.500 kr., svarende til 15 kr. pr. m².
- *Lodsejer Preben Hugo Jensen* har fremsat et erstatningskrav på ikke under 50.000 kr., opgjort dels som erstatning for manglende forpagtningsafgift, 6. kr. pr. m², dels erstatning på 9.000 kr. på grund af manglende mulighed for dyrkning, dels et beløb for manglende mulighed for at afgrave ler til bortsalg.
- *Lodsejer Lilleskov Teglværk ApS* har fremsat et erstatningskrav på 24.000 kr., svarende til 4 kr. pr. m².

Fredningsnævnet har forelagt erstatningskravene for Fyns Amt og Skov- og Naturstyrelsen.

Fredningsnævnet skal herefter vedrørende erstatningen udtale:

Indledningsvis bemærkes, at fredningen er meget lidt indgribende overfor lodsejerne. Nævnet finder herefter, at der alene kan gives et beløb ud fra en grundtaksterstatning på 1.500 kr. pr. ha, et beløb på 20 kr. i stierstatning pr. løbende meter og et beløb på 15 kr. pr. løbende meter for tipvogssporet, samt et mindre afrundende beløb for ulemper ved stierne og sporet.

Fredningsnævnet finder ikke, at der er grundlag for tilkendelse af erstatning for manglende mulighed for dyrkning og bortforpagtning, idet fredningsbestemmelserne ikke ændrer på de hidtidige tilstande vedrørende bortforpagtning og dyrkning af jorden. Fredningsnævnet finder heller ikke, at der grundlag for at tilkende erstatning for manglende mulighed for afgravning af ler, idet der heller ikke før fredningens gennemførelse forelå nogen konkret tilladelse eller nogen sandsynliggjort mulighed for meddelelse af en tilladelse til afgravning af ler.

Fredningsnævnet fastsætter herefter erstatningen til de enkelte lodsejere således:

- *Lodsejer Christian Hansen*, areal 0,544 ha og 125 meter tipvogsspor, i alt incl. ulempeerstatning 3.500 kr.
- *Lodsejer Preben Hugo Jensen*, for et areal på 0,47 ha og 297 meter sti, incl. ulempeerstatning afrundet 8.000 kr.
- *Lodsejer Lilleskov Teglværk ApS*, for et areal på 1,226 ha, sti 287 meter og tipvogsspor 280 meter, incl. ulempeerstatning afrundet 13.000 kr.

Fredningsnævnet tilkendte endvidere de respektive advokater følgende salærer:

Advokat Stig Holdgaard 4.000 kr. + moms,

Advokat Jens Bang 8.000 kr. + moms.

Erstatningsbeløbene forrentes fra nærværende afgørelses dato, og indtil erstatningen udbetales, med en årlig rente, der svarer til Danmarks Nationalbanks diskonto, jf. § 39, stk. 3.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

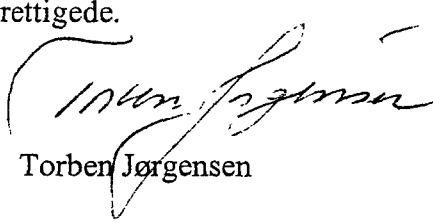
Erstatningsbeløbene og godtgørelsen udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Fyns Amt, jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3.

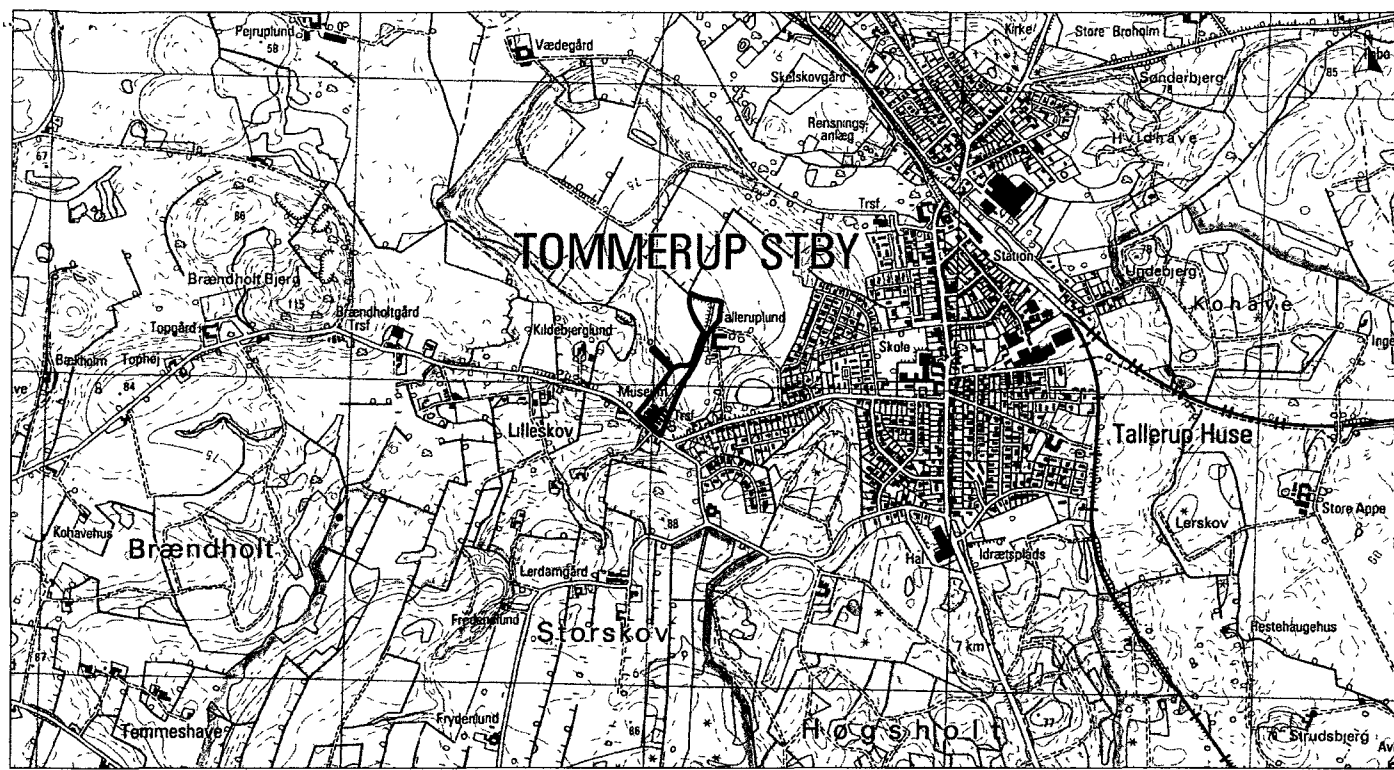
Fredningsnævnets afgørelse om erstatningen kan, ligesom selve fredningsafgørelsen, i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 1, indbringes for Naturklagenævnet af lods-ejerne og de i naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 2, nævnte klageberettigede. Klagen indgives i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 4, skriftligt til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

L. Ryhave

Palle Stokholm

Torben Jørgensen

Udgivet af Fyns Amt. Grundmateriale: KMS Copyright.

1:25.000

Signaturer:

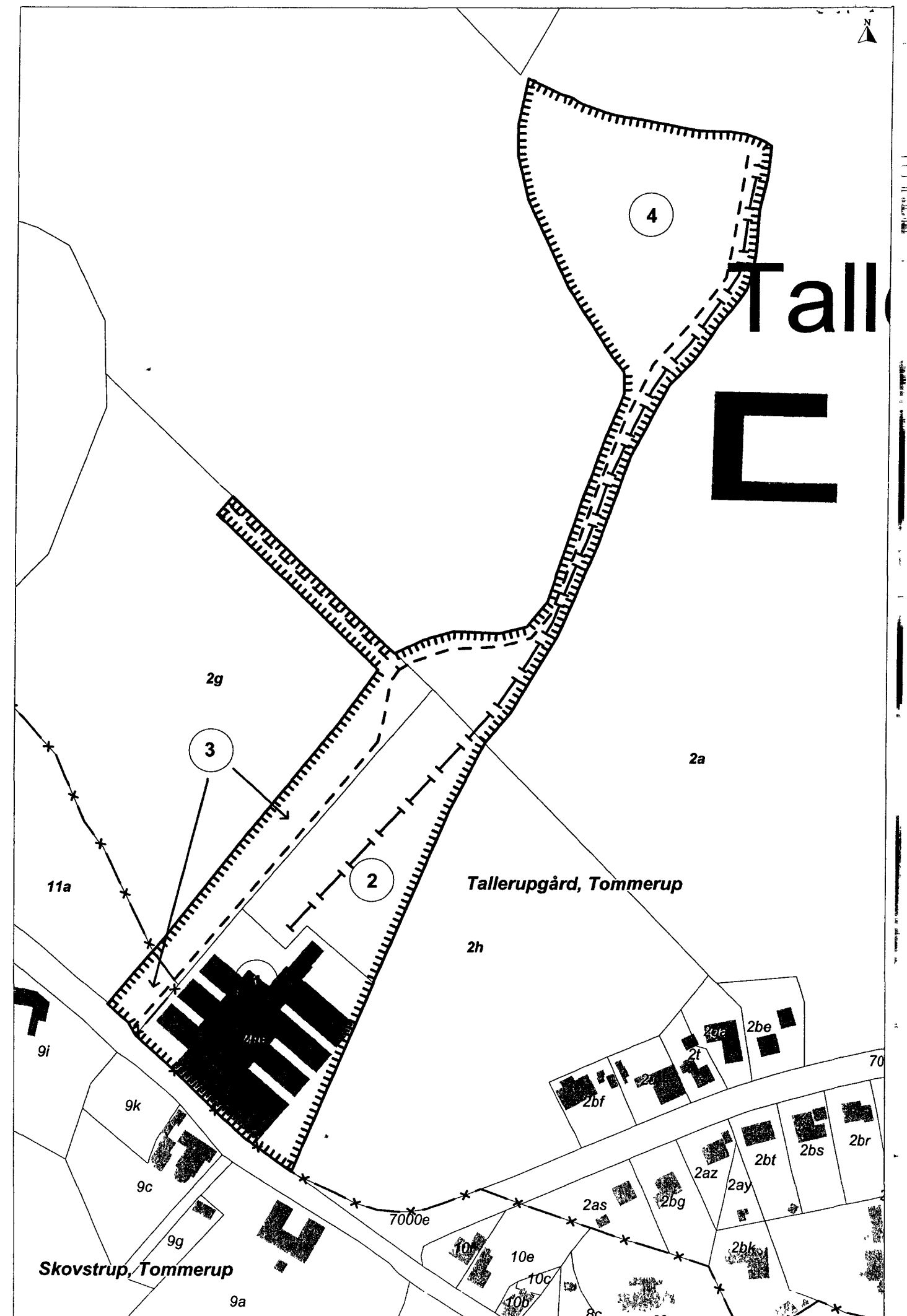
- Fredningsgrænse
- Tipvognsspor
- Sti
- Ejerlavsgrense
- Foreningen Lillekov Teglværk
- Christian Hansen
- Preben Hugo Jensen
- Lillekov Teglværk ApS

Lillekov Teglværk med angivende areal.

Del af
Tallerupgård, Tommerup
Skovstrup, Tommerup

**Tommerup Kommune
Fyns Amt**

1:2000
Udfærdiget på kopi af matr. kort
ajourført d. 03.05.2001

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 07939.00

Dispensationer i perioden: 27-05-2004

**FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMT**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

REG. NR. 7939.00

Dato: 27. maj 2004
Journal nr.: Frs. 5/2004

Tommerup kommune
Møllebakken 22
5690 Tommerup

Ved brev af 26. januar 2004 har Tommerup kommune fremsendt en ansøgning om tilladelse til at opføre en hal med værksted og lager i overensstemmelse med vedlagte tegninger på ejendommen matr. nr. 2-he Tallerupgård, Tommerup.

Ejendommen er i henhold til fredningsafgørelse af 4. januar 2002 fredet. I afgørelsens § 3 står der, at der ikke må opføres bebyggelse uden fredningsnævnets tilladelse.

Den projekterede hal agtes anvendt til lager for museets løse effekter og for effekter, der modtages til det årlige loppemarked. Endvidere ønskes indrettet reparationsværksted. Der har ligget en opvarmet tørrehal på det sted, hvor den nye hal agtes opført.

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse fra Fyns Statsskovdistrikt, der har udtalt, at distriktet ikke har indvendinger mod det ansøgte.

Ligeledes er der indhentet en udtalelse fra Fyns Amt, der i brev af 1. april 2004 har udtalt bl.a.:

"

Formålet med fredningen er at sikre de kulturhistoriske interesser omkring teglværket og at sikre offentlighedens adgang til området.

I fredningsafgørelsen er der ikke taget stilling til eventuelt nybyggeris indpasning i komplekset eller i området, det fremgår alene, at der ikke må opføres byggeri uden Fredningsnævnets tilladelse.

Bygningskomplekset består af en akse, der udgøres af ovenbygningen, hvortil der på hver side er knyttet sidebygninger i vinkelret kamform. Den her omhandlede lagerhal/værkstedsbygning ønskes opført i det nordvestlige hjørne af komplekset, så at sige på fundamenterne af en tidligere tørrelade, og den vil komme til at indgå harmonisk i bygningskomplekset med et udseende og en skala, der svarer til de øvrige sidebygningers.

Fyns Amt kan på dette grundlag anbefale, at den fornødne tilladelse gives, jf. fredningsbestemmelsens § 3.

..... "

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet finder, at den ansøgte bygning vil indgå harmonisk i bygningskomplekset, som udgør Lilleskov Teglværk. Det ansøgte ses, når henses til formålet, heller ikke at stride mod fredningens formål, hvorfor nævnet meddeler tilladelse til det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S/Raunholt

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

Grundejerforeningen Højsletten Etape 2
v/Paw Ibsen, projektleder

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-33-2017
Dato: 3. december 2017

Afgørelse af 30. november 2017

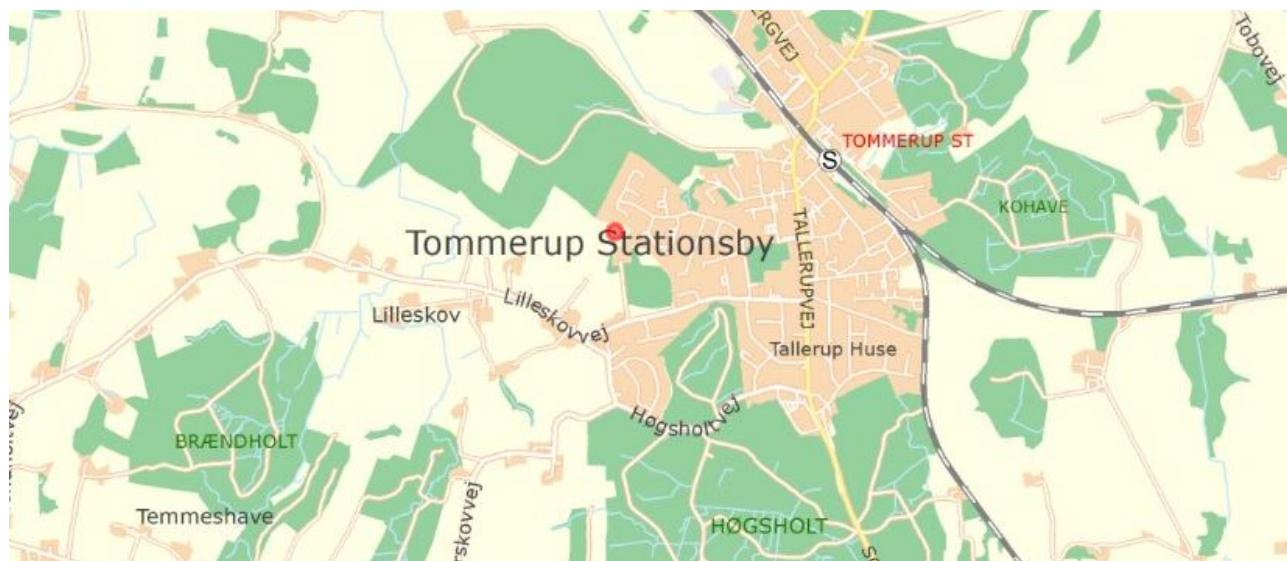
Dispensation til lovliggørelse af perron ved tipvognsspor i Lille Teglværks lergrav.

Fredningsnævnet har den 28. juni 2017 modtaget en henvendelse fra Grundejerforeningen Højsletten Etape 2 v/Paw Ibsen om, at der var indvendinger mod det anlæg af perron med gelænder, der var etableret på adressen Lilleskovvej 59, 5690 Tommerup på et areal, der er omfattet af fredningen af Lilleskov Teglværk. Henvendelsen var sendt til fredningsnævnet på opfordring fra Assens Kommune.

Fredningen af Lilleskov Teglværk er sket ved fredningsnævnets kendelse af 4. januar 2002. Det areal, hvorpå Foreningen Lilleskov Teglværk har etableret et perron"anlæg" bestående af sammenhængende træbroer hævet lidt over jordniveau samt et gelænder udført i trælægter er etableret på matr.nr.: 2dg Tallerupgård, Tommerup, der er omfattet af fredningen.

Assens Kommune har overfor fredningsnævnet oplyst, at man anser henvendelsen og den opfølgende forklaring fra Foreningen Lilleskov Teglværk som indlæg, der skal føre til, at fredningsnævnet træffer afgørelse om, hvorvidt man er indstillet på at lovliggøre perron"anlægget", enten retligt eller faktisk, idet Assens Kommune er af den opfattelse, at perron"anlægget" er omfattet af de konstruktioner, der kræver fredningsnævnets tilladelse efter fredningens bestemmelser.

Placeringen af den omhandlede konstruktion fremgår af følgende kort og luftfoto:

Fredningen

Det fremgår af fredningskendelsen, at formålet med fredningen af Lilleskov Teglværk med omgivende arealer er at

- Sikre de kulturhistoriske interesser omkring teglværket
- Sikre offentlighedens adgang til området

Endvidere fremgår følgende:

§ 3 Der må ikke opføres ny bebyggelse eller opstilles nye master eller lignende uden fredningsnævnets tilladelse

.....

Offentlighedens adgang:

§8 Offentligheden har adgang til området efter de almindelige regler i henhold til naturskæddsloven samt ad de i § 7 nævnte stier .

§ 9 Fredningen er ikke til hinder for, at der kan opsættes vejvisere, kort og plancher i området til orientering for publikum.

§ 10 Eksisterende parkeringsarealer ved Lilleskov Teglværk kan fortsat anvendes til parkering for publikum.

§ 11 Et areal på maksimalt 1.000 m² af matr.nr. II-a Skovstrup, Tommerup, og matr. nr. 2-g Tallerupgård, Tommerup, langs matr. nr. 2-he Tallerupgård, Tommerup's vestskele, kan anvendes til primitiv teltplads.

§ 12 Foreningen Lilleskov Teglværk gives en tidsbegrænset ret til at benytte og vedligeholde tipvognsporet i området.

Sagsfremstilling

Fredningsnævnet har den 30. november 2017 foretaget besigtigelse af forholdene på stedet og givet de mødende lejlighed til at fremføre deres synspunkter. Der henvises til vedhæftede protokollat, der er en del af denne afgørelse.

Høring

Der er modtaget høringsvar fra Miljøstyrelsen, DN, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn tilkendegav herefter for alle de mødte, at

- Gelænderet er en konstruktion, der er opført i strid med fredningens § 3. Det er ødelæggende for den smukke udsigt over lergraven og det bagvedliggende bakkelandskab, og kan ikke lovliggøres ved en dispensation. Nævnet vil ikke meddele dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 til det gelænder, der derfor skal fjernes.
- Trækonstruktionen – perron - er også et fremmedlegeme i området, men selve det at have en perron af en art er i overensstemmelse med fredningens formål om, at sikre offentlighedens adgang til området. Imidlertid er de fritliggende træbroer for synlige i området, og falder ind under forbuddet mod "bebyggelse eller opstilles master eller lignende" i fredningens § 3. Fredningsnævnet er indstillet på at meddele dispensation til en perron, men ikke den foreliggende i den stand og farve, den fremtræder i nu.
- Fredningsnævnet meddeler foreningen en frist til i samarbejde med Assens Kommune og de berørte organiseret i Grundejerforeningen at udarbejde et udkast til, hvorledes trækonstruktionen – perronen – kan indføres bedre i landskabet og evt. skjules med en form for beplantning, der dog skal ske udenfor det fredede område, da der er et forbud mod beplantning i fredningens § 6.
- Foreningen Lilleskov Teglværk meddeles frist til den 1. juni 2018 til via Assens Kommune at sende et oplæg til faktisk lovliggørelse af en perronkonstruktion, hvorefter fredningsnævnet vil tage stilling til, om der kan meddeles tilladelse efter fredningens § 3.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens §50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt, hvilket er den 30. november 2017.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

Foreningen Lilleskov Teglværk
Grundejerforeningen Højsletten Etape 2
Assens Kommune

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-33-2017
Dato: 9. august 2018

Afgørelse af 9. august 2018

Opfølgende afgørelse til nævnets afgørelse af 30. november 2017 vedr. Lilleskov Teglværk

Fredningsnævnet har som opfølgning på nævnets afgørelse af 30. november 2017 fra Assens Kommune modtaget en redegørelse samt et billede af forholdene på stedet. Assens Kommune har oplyst, at Foreningen Lilleskov Teglværk hermed ønsker at fredningsnævnet skal meddele lovliggørende dispensation til de forhold, der nu er på stedet.

Der henvises til nævnets tidligere afgørelse, hvoraf den nærmere beskrivelse af forholdene på stedet samt fredningen fremgår.

Det fremgår af Assens Kommunes redegørelse af 25. maj 2018, at man har haft drøftelser med både Foreningen Lilleskov Teglværk og de grundejere, der havde rejst den oprindelige sag for fredningsnævnet.

Assens Kommune har i deres redegørelse oplyst, at det er kommunens vurdering, at der skal være en form for gelænder, da perronen er hævet mere en 30 cm over terræn. Kommunen har desuden tilkendegivet, at den ingen bemærkninger har til platformen/perronen, som den ser ud i dag.

Foreningen Lilleskov Teglværk har anført følgende overfor fredningsnævnet:

"Jeg har på Foreningen Lilleskov Teglværks (LT) vegne følgende bemærkninger til fredningsnævnet: Det oprindelige gelænder er fjernet, og der er i stedet etableret en markering af, hvortil vore gæster kan gå.

Denne markering kunne Assens Kommunes repræsentant ved besigtigelse forleden dag godkende som rækværk. Det består af en række 70 cm høje stolper med en galvaniseret kæde på toppen. Derudover er perronen blevet olieret. Under det nævnte møde var der enighed mellem TL og Grundejerforeningens repræsentanter om, at der plantes en hæk "rundt om hjørnet" på grundejerforeningens areal til afskærmning mod perronen. Det tilkendegaves, at LT deltager i udgifterne til plantning af hækken. Grundejerforeningens formand tilkendegav, at man tog sig af vedligeholdelsen af hækken. Dette tiltag er i overensstemmelse med Fredningsnævnets opfordring i nævnets afgørelse af 30. november 2017, hvoraf det fremgår, at man får en frist til at fremkomme med forslag til, hvorledes perronen kan indføjles bedre i landskabet og eventuelt skjules med en form for beplantning uden for det fredede område. Jeg går ud fra, at Grundejerforeningen vedstår ovennævnte og bekræfter det over for Fredningsnævnet i sit indlæg."

Grundejerforeningen Højsletten Etape 2 har anført følgende overfor fredningsnævnet:

"På vegne af grundejerforening får du her en mail du kan videresende til fredningsnævnet. Man har fra Lilleskov teglværks side fået fjernet gelænderet, oliebehandlet perronen samt lavet en afspærring mod graven som jo er lovkrav for at perronen kan benyttes. Dette har gjort at perronen falder bedre ind i landskabet. Da vi i grundejerforeningen ønsker at få afsluttet denne sag på en ordenligt måde foreslår vi sammen med Lilleskov teglværk at man planter rundt langs hegnet ud for perronen ca. 25 meter

beplantning således denne ikke ses fra Højsletten. Dette vil kunne etableres på grundejerforeningens areal. Økonomien vedr. dette aftales mellem Lilleskov teglværk og GF Højsletten etape 2"

Af det fremsendte billedmateriale fremgår, at gelænderet nu er blevet til en mere transparent afskærmning bestående af en række stolper med en kæde imellem. Perrondækket fremstår nu mindre synligt i landskabet, da det er olieret i en brunlig farve ligesom der er vokset ukrudt op omkring det.

Fredningsnævnet har drøftet sagen telefonisk.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Fredningsnævnet kan konstatere, at det ulovlige gelænder er fjernet og erstattet med nogle stolper og en kæde, som ikke på samme måde er ødelæggende for udsigt over lergraven og landskabet bagved. Perronen falder nu betydeligt mere ind i landskabet, end den gjorde ved nævnets besigtigelse, idet den nu har en jordfarve ligesom ukrudtsbevoksningen har sløret dens skarpe afgrænsning. Samtidig vil tiden gøre, at perronen vil falde stadig mere ind i landskabet.

Da perronen og afskærmningen mod lergraven har tæt sammenhæng med, at fredningens formål om at sikre offentlighedens adgang til området kan opfyldes, meddeler et enigt fredningsnævn lovliggørende dispensation til forholdene med afskærmning i form af stolper med kæde samt perron, som de nu fremstår. Fredningsnævnet har samtidig noteret sig, at der i såvel Foreningen Lilleskov Teglværk og Grundejerforeningen er en vilje til i fællesskab at sørge for, at der plantes et bælte udenfor fredningen med henblik på at skjule indkigget til perronen.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand